

Nr 209

Av herr Gustafsson i Borås m. fl., om ågärder för främjande och effektivisering av bygdekvarnarna.

(Lika lydande med motion nr 180 i Första kammaren)

Bygdekvarnarna är en grupp av företag vilka för landets försvarsberedskap får betraktas såsom betydelsefulla. Den omvandling av landsbygden som för närvarande pågår har emellertid radikalt förändrat betingelserna för bygdekvarnarnas verksamhet. För många av kvarnidkarna har omställningsproblemen blivit övermäktiga, och ett stort antal av dem har därför upphört med sin verksamhet. Av de kvarnar som fortfarande är i drift finns det ett flertal som måste renoveras och förses med moderna lokaler, maskiner och utrustning för att inte även de skall avvecklas utan i stället på ett rationellt sätt fylla sin uppgift.

Det torde vara obestridligt att bygdekvarnarna redan i fredstid fyller betydelsefulla uppgifter som servicestationer för landsbygden, och deras betydelse kommer säkerligen att öka i samband med jordbrukets fortsatta rationalisering.

Av beredskapsskäl är det värdefullt att det finns mindre kvarnanläggningar spridda över hela landet. De större handelskvarnarna, fodermedelsfabrikerna och spannmålslagerhusen är vid krigstillstånd utomordentligt sårbara anläggningar, medan bygdekvarnar belägna på landsbygden är mindre utsatta för krigsåtgärder.

I stället för att det allmänna för mycket stora belopp ur statskassan skall tvingas upprätta särskilda beredskapskvarnar för att trygga livsmedelsförsörjningen under krig borde det vara ett angeläget samhällsintresse att stimulera och främja en rationell upprustning och effektivisering av de bygdekvarnar som redan finns i landet. Härigenom vinnes både tid och pengar och dessutom den ovärderliga fördel som tillgången till fackkunnigt folk med ingående lokalkännedom om bygden utgör.

Vad som i nuvarande läge synes vara särskilt betydelsefullt för bygdekvarnarna är att ett rådgivande organ tillskapas som i såväl tekniskt som merkantilt avseende kan biträda kvarnidkarna vid modernisering och utbyggnad av bygdekvarnar under den omställningsprocess som nu är aktuell. Med hänsyn till föreliggande omständigheter, bl. a. beredskapsskäl, bör det allmänna därför på något sätt lämna sitt stöd för en här antydd konsultativ verksamhet.

Det synes även angeläget att övriga frågor av beredskapskaraktär vilka berör bygdekvarnsbranschens omställningsproblem, t. ex. kreditstöd, yrkesutbildning m. m., blir föremål för en utredning.

Med anledning av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att en utredning tillsättes med syfte att föreslå åtgärder vilka i första hand med tanke på landets försvarsberedskap främjar och effektiviserar befintliga bygdekvarnar.

Stockholm den 23 januari 1963

Axel Gustafsson

Tage Magnusson

Lennart Mattsson

i Borås

Nr 210

Av herrar Hamilton och Stiernstedt, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till produktionsfrämjande åtgärder i Norrland m. m.

(Lika lydande med motion nr 179 i Första kammaren)

Stockholm i januari 1963

Fredrik-Adolf Hamilton

Lennart Stiernstedt